

Swatdalen, Pakistan. Aishas hus och jord sköddes bort av vattenmassorna. Nu vet hon inte vart hon ska ta vägen.

Ur Askar - Om människor på flykt i en varmare värld är en bok som man helst vill slippa läsa. Shora Esmailians reportagebok är dock alltför viktig för att man ska lägga den åt sidan.

**UTAN
SKYDD**

Ur Askar handlar om klimatflyktingar. Det är ett begrepp som blir allt vanligare, men Shora Esmailian konstaterar torrt att dessa flyktingar är en grupp som rent juridiskt inte existerar. De faller nämligen utanför definitionen i FN:s flyktingkonvention, Genèvekonventionen, från 1951. De skäl för flykt som omfattas av konventionen är förföljelse på grund av etnicitet, religion, nationalitet eller politisk åsikt. Dessutom är "flykting" ett begrepp som bara gäller mellan stater, inte inom en stat.

Det betyder att när en femtedel av Pakistans yta ställs under vatten av monsunregnen, vilket hände sommaren 2010, så är de drabbade rent juridiskt inte flyktingar.

SHORA ESMAILIAN rapporterar från Pakistan, Egypten och Kenya. Tre länder som på olika sätt är exponerade för klimatförändringar och där det finns människor som tvingats på flykt från omständigheter de inte längre kan rå över. De tre exemplen belyser hur klimat-

förändringar direkt eller indirekt kan skapa många olika sorters problem som tvingar människor på flykt.

Den gemensamma nämnaren är sårbarheten. Shora Esmailian visar med stor tydlighet att det genomgående är samhällets svagaste och mest utsatta som drabbas hårdast av klimatförändringarna. Det handlar om brist på *resilience*, motståndskraft. Om man lever på marginalen, klarar man inte det ytterligare tryck som kommer i samband med klimatförändringar. Därför drabbas fler, dödas fler och fler fördrivs när stormar drar in över till exempel Bangladesh, jämfört med när motsvarande stormar drabbar USA eller andra rikare länder.

URASKAN handlar om ett antal människoöden. Shora Esmailian skriver intima och djupt berörande porträtt av kvinnor på flykt som hon träffar och spenderar tid tillsammans med.

Boken växlar mellan de närstående porträtten och resonerande politiska perspektiv.

Hur kommer den globala hanteringen av klimatflyktingar att utvecklas? En försiktig sammanvägning av flera källor pekar på att vi globalt kan ha 200 miljoner klimatflyktingar år 2050, vilket är 20 gånger mer än dagens samlade flyktingströmmar.

Shora Esmailian visar att merparten av människor på flykt rör sig inom sitt närområde. Enligt FN:s flyktingorgan UNHCR, finns i dag endast cirka 16 procent av världens flyktingar i Europa. Samtidigt tilltar de protektionistiska strömningarna i västvärlden. Även om vi står för den största klimatpåverkan historiskt, och överlägset störst klimatpåverkan per capita, finns det starka rasistiska strömningar som menar att vi gör den globala utvecklingen en tjänst genom stängda gränser och en ännu mer restriktiv flyktingpolitik.

Det är skrämmande titthåll in i framtiden som Shora Esmailian öppnar. Boken manar till eftertanke om vart vi är på väg och att radikala åtgärder behövs för att svänga in på en annan väg. Jag hoppas att boken läses av några av dem som verkligen skulle behöva ta till sig det budskapet.

NICLAS IHRÉN

**SNABBT
OM CASTRO**

Björn Kumm
Journalisten och
författaren Björn
Kumm har ett
femtioårigt per-

spektiv på Kuba och dess under samma period högst kontroversielle ledare Fidel Castro. Det kunde resulterat i en tegelsten full av initierad information. Men Kumm valde att skriva kort, koncist och väldigt intressant.

Hans bok *Fidel Castro* (utgiven 2011) kommer nu ut i pocket, och för den som är intresserad av biografiska berättelser med nerv är det en klart rekommenderad läsning.

Kumm beskriver komplexiteten i Castros gestalt, från hans tid som gerillasoldat på 50-talet, till vår tids åldrade, lätt mytiska och kraftigt ifrågasatta ledarskap. Redan första kapitlet fångar när den unge Kumm 1962 reser till Havanna, och möter unga revolutionärer med revolver i bältet, och där anklagas för att vara inkrökt borgerlig.

JESPER BENGTTSSON

**KLOKT OM
VIETNAM**

Hans Hägerdal
Under de senaste
åren har historikern och Asienkännaren Hans

Hägerdal spottat ur sig en rad böcker om Kina och Sydostasien, bland annat en läsvärd genomgång av Kinas politiska ledare genom tiderna.

Nu kommer hans bok om Vietnam ut i pocket, även den välskriven och intressant. Det är inte alldeles lätt att ta sig igenom de historiska avsnitten, med rader av personnamn och sedan länge utdöda kungadömen. Men boken är trots detta lätt att läsa, och intressant för den som vill veta mer om det land som stod i centrum för hela världens uppmärksamhet på 1960- och 1970-talen och som på senare år utmärkt sig som ännu ett av de länder som får stark tillväxt, men förblir en diktatur.

JESPER BENGTTSSON